

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
3.Bf.376/2012/14. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság **Budapesten, 2013. év április hó 17. napján** tartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

í t é l e t e t:

Az **emberölés bűntettének kísérlete** miatt **I.r. vádlott** ellen indult büntetőügyben a Balassagyarmati Törvényszék 2012. július 13. napján kelt **4.B.21/2012/29. számú** ítéletét **I. r. vádlottal szemben megváltoztatja.**

A vádlott élet elleni cselekményét a Btk.170. § (1) bekezdésébe ütköző, a (6) bekezdés I. tétele szerint minősülő **életveszélyt okozó testi sértés bűntette kísérletének,**
vagyon elleni bűncselekményét a Btk. 321. § (1) bekezdésébe ütköző **társtettesként elkövetett rablás bűntettének minősíti.**

A főbüntetését, mint halmazati büntetést **8 (Nyolc) év börtönbüntetésre enyhíti.**

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét I. r. vádlottal szemben **helybenhagyja.**

A I. r. vádlott által az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetésétől a mai napig előzetes letartóztatásban eltöltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe **beszámítani rendeli.**

A másodfokú eljárásban felmerült **36.635,-** (Harminchatezer-hatszázharmincöt) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S

Az elsőfokú bíróság ítéletében

I. r. vádlottat emberölés bűntettének kísérlete [Btk. 166. § (1) és (2) bekezdés b.) pont] miatt 10 év fegyházbüntetésre és 10 év közügyektől eltiltásra,

II. r. vádlottat bűnsegédként elkövetett emberölés bűntettének kísérlete [Btk. 166. § (1) és (2) bekezdés b.) pont] miatt 6 év fegyházbüntetésre és 6 év közügyektől eltiltásra ítélte.

Az ítélet ellen I. r. vádlott felmentésért; védője téves minősítés miatt, felmentésért és a bizonyítási indítványuk elutasítása okából hatályon kívül helyezés érdekében jelentettek be fellebbezést.

A **Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség Bf.277/2012/3.** számú átiratában a bejelentett fellebbezéseket nem tartotta alaposnak.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok maradéktalan betartásával folytatta le az eljárást, ennek során a szükséges és lehetséges körben a bizonyítékokat beszerezte, azokat tárgyalás anyagává tette, majd iratszerűen rögzítette.

A bíróság indokolása során megfelelő magyarázattal szolgált arra, hogy mely bizonyítékokat és miért vett figyelembe a tényállás megállapításánál. Az indokolása során feloldhatatlan ellentmondást nem hagyott és megalapozott tényállást állapított meg, amely mentes a Be. 351. § (2) bekezdésben foglalt hibáktól és hiányosságoktól.

A megállapított tényállásból az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett I. r. vádlott bűnösségére, a cselekmények minősítése is törvényes.

A büntetés nemének és mértékének meghatározásakor a törvényszék helyesen értékelte a bűncselekmény tárgyi súlyát, a bűnösség fokát és a bűnösségi körülményeket. A kiszabott büntetés törvényes és megalapozott, annak enyhítése nem indokolt.

Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta.

A nyilvános ülésen **I. r. vádlott felszólalásában** érdemi nyilatkozatot tett. Ebben nem vitatta, hogy társával bement a sértett házába, hogy onnan ékszert és készpénzt tulajdonítson el. Mikor megkezdték az értékek keresését, akkor vették észre, hogy a sértett otthon van. Tagadta, hogy az öreg nénit kirángatta az ágyból. Azt elismerte, hogy mondta neki, hogy adja elő az ékszert, pénzt, majd a sértett elkezdett kiabálni, ekkor beragasztotta szigetelő szalaggal a száját, illetve összekötözte kezét. A sértettet nem bántalmazta és nem mondott neki olyat, hogy megöli. A posztónadrágot nem kötötte rá a sértett fejére, nem szorította meg, azt csupán ráhúzta a fejére, hogy ne lássa az arcukat. Az öreg néni a földön megkötözve, leragasztott szájjal magatehetetlen volt, a paplant azért dobta a hátára, hogy ne tudja, hogy ott vannak vagy nincsenek már a lakásban, és azt higgye, szemmel tartják. Ez az egész 10 percig tartott. Amikor II.r. vádlott megtalálta az értékeket, mielőtt eljöttek, maga odament és meglazította a sértett kezén a telefonszínórt, hogy a néni ki tudjon szabadulni. Ezt II. r. vádlott vallomása is alátámasztja, aki látta, hogy a sértett már kiszabadult, mikor elmentek a helyszínről.

Ha súlyosabb bűncselekményt kívántak volna elkövetni, megfelelő eszközöket vittek volna magukkal és nem hagytak volna a helyszínen ujjlenyomatokat és bűnjeleket, hanem a nyomokat eltüntették volna.

Indítványozta, hogy a bíróság cselekményét rablás büntettként minősítse.

Az **ügyész** - átiratában foglaltakkal egyező - indítványa az ítélet helybenhagyására irányult.

Az **I. r. vádlott védője** a bejelentett fellebbezést - I.r. vádlott felszólalásában foglaltakra tekintettel - módosított tartalommal tartotta fenn. Indítványozta a

cselekmény minősítésének megváltoztatását és az I. r. vádlott nyilatkozatát elfogadva a Btk. 321. § (1) bekezdésébe ütköző rablás büntetteként történő értékelését, valamint a kiszabott büntetés enyhítését.

A fellebbezések alaposak.

A másodfokú bíróság a fellebbezéssel megtámadott ítéletet a Be. 348. § (1) bekezdés alapján az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül.

A felülbírálat eredményeként az ítélőtábla azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság a részletes, minden körülményre kiterjedő bizonyítási eljárást a perrendi szabályok szerint, kellő alaposággal és körültekintéssel folytatta le.

1 és 2 tanúkat kihallgatásukat megelőzően a Be. 82. § (1) bekezdés megfelelő pontjára történt figyelmeztetéssel kioktatta mentességi jogukra. II. r. vádlott elkövetéskori élettársa esetében a kihallgatás megfelelt a BH 2005. évi 203. számú eseti döntésben foglaltaknak, ugyanis a tanút nem illeti meg a tanúvallomás megtagadásának joga a hozzátartozói viszonyban nem álló vádlott-társ tekintetében, akinek cselekménye a hozzátartozó magatartásától teljesen elválasztható.

Az elsőfokú bíróság a Be. 75. § (1) bekezdésben megfogalmazott ügyfelderítési kötelezettségnek eleget tett, a tényállás alapos és hiánytalan felderítése érdekében a bizonyítási eljárást a szükséges körben lefolytatta, ennek során valamennyi, az ügy helyes ténybeli és jogi megítéléséhez elengedhetetlen bizonyítékot beszerezte.

Az ítélőtábla egyetértett az ítélet 24-25. oldalán a bizonyítási indítványok elutasítása körében kifejtett álláspontjával is.

A sértett idős kora és megromlott egészségi állapota miatt a tárgyaláson nem tudott megjelenni. Az elsőfokú bíróság a Be. 85. § (5) bekezdés alapján szabályosan járt el, amikor engedélyezte részére írásbeli vallomás megtételét úgy, hogy az eljárás valamennyi résztvevője számára biztosította kérdések megfogalmazását. A tanú írásban tett vallomása mindenben megfelelt a Be. 85. § (5) és (6) bekezdésében megfogalmazott követelményeknek, a bíróság az elsőfokú iratok között 27. sorszám alatt érkeztetett vallomást a következő tárgyaláson átadta az ügyésznek, vádlottaknak és védőknek (28. számú jegyzőkönyv 30. oldal), illetve a tanú nyomozati vallomását is felolvasással tárgyalás anyagává tette (28. számú jegyzőkönyv 44. oldal).

Az ügyben készült igazságügyi elmeorvos-szakértői vélemény helyességével szemben kétség vagy aggály nem merült fel. A véleményt készítő dr. X és dr. Y szakértőket a bíróság a tárgyaláson is meghallgatta, akik fenntartották írásbeli megállapításaikat, kérdésekre adott válaszaik alapján egyértelművé vált, hogy a vélemény elkészítéséhez a szükséges vizsgálatot lefolytatták és ez alapján alakították ki álláspontjukat. A szakértőktől kért felvilágosítás alapján sem vált

szükségessé újabb szakvélemény beszerzése, az erre irányuló bizonyítási indítvány elutasítása megfelelő indokkal történt.

Az elsőfokú bíróságnak a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként feltárt bizonyítékok értékelésével megállapított tényállása a Be. 351. § (2) bekezdés b.) pont II. fordulata és c.) pont alapján részben megalapozatlan, mert kisebb mértékben hiányos és iratellenes.

A megalapozatlanságot az ítélőtábla a Be. 352. § (1) bekezdés a.) pont értelmében az iratok tartalma - II. r. vádlott vallomása nyomozati irat 999., 1056. és 1058. oldal és sértett tanú vallomása nyomozati irat 531. oldal és bírósági iratok 27. szám alatti írásbeli vallomás - alapján történt helyesbítéssel és kiegészítéssel orvosolta.

Az ítélet 6. oldal első bekezdésből mellőzi az „Ezt követően a vádlottak a magatehetetlen fekvő sértettet magára hagyva eltávoztak a lakásból.”

Az ítélet 6. oldal második bekezdés első mondat helyébe az alábbiakat illeszti: „sértettnek még az idő alatt, amíg a vádlottak a házban tartózkodtak, sikerült a fejére dobott paplant lábával lerúgnia magáról, illetve felkelt és azonnal elkezdte kiszabadítani előre kötött kezeit a műanyag kábel kötéséből. Ez nagyon rövid időn belül sikerült, mivel a kábel - anyaga miatt - csúszott és nem szorult a kezére. Majd a nadrágot és a szájára tett ragasztó szalagot is leszedte és a konyhából segítséget kért a segélyhívó gomb megnyomásával.”

Az ítélet 7. oldal második bekezdés második mondat után illeszti, hogy „Távozásuk előtt látták azonban, hogy sértett felkelt és elkezdte kiszabadítani magát és csak ezután hagyták el a házat.”

Az ítélet 7. oldal második bekezdés második és harmadik mondatát a tényállásból kirekeszti.

A fenti változtatásokkal a tényállás a Be. 351. § (2) bekezdésben felsorolt hibáktól és hiányosságoktól mentessé vált, ezért a Be. 352. § (2) bekezdés alapján a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

Az ítélet indokolása a Be. 258. § (3) bekezdés d.) pont alapján részletesen tartalmazza a bizonyítékok számbavételét. Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat a Be. 78. § (3) bekezdésében írtaknak megfelelően, egyenként és összességében értékelte is, melyről az ítélet 20-21. oldalán kimerítő alapossággal számot adott.

Az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyítékok összhangban álltak I. r. vádlott másodfokú eljárásban előadott felszólalásával. Így II. r. vádlott önmagára és társára terhelő vallomásával egyezően I. r. nem vitatta, hogy részt vett a cselekmény elkövetésében és közösen mentek be a sértett házába.

A két vádlott az általuk megvalósított elkövetési magatartást is egymással egyezően adta elő, egyébként ez összhangban állt a sértett vallomásával, aki elmondta, hogy az alacsonyabb, köpcös ember - aki azonos I.r. vádlottal - ment oda hozzá és bántalmazta, kötözte meg, ragasztotta le a száját, tette a fejére a ruhadarabot és dobta rá a paplant, míg a másik elkövető járkált és kutatott.

A bűncselekmény eszközeként használt ragasztószalag két végén I. r. vádlott DNS mintáját azonosította a szakértő, illetve a vélemény tartalmazza, hogy a kezek megkötözéséhez használt vezetéken sem zárható ki az I. r. vádlott DNS mintája. Ezen szakértői megállapítások alátámasztották az I. r. vádlott e körben tett ténybeli beismerését.

I. r. vádlott felszólalásában foglaltak egy tény tekintetében nem nyertek megerősítést. Ugyanis az I. r. vádlott állította, hogy mielőtt eljöttek, odament a sértetthez és meglazította a kezén a zsinórt, hogy ki tudjon szabadulni. Ez egy nóvum, mely az eljárás során ezidáig soha nem merült fel, ilyenről sem sértett, sem II. r. vádlott nem számolt be. Ez nem zárja ki annak a tényként történő megállapítását - amivel a másodfokú bíróság a tényállást ki is egészítette -, hogy a sértett már kezdte magát kiszabadítani, mikor elmentek a helyszínről, ezt azonban önerőből tette, nem pedig bármelyik elkövető segítségével. Ezt a körülményt II. r. vádlott nyomozati iratok 999., 1056. és 1058. oldalán található előadása is alátámasztotta. Annak ellenére, hogy az ölési szándék tekintetében ennek el nem mellőzhető jelentősége van, az elsőfokú bíróság mégis figyelmen kívül hagyta, noha ezen vádlott előadását egyébként elfogadta.

Az elsőfokú bíróság a tényállás alapján okszerűen vont következtetést I. r. vádlott bűnösségére.

Az elbírált bűncselekmény jogi értékelését azonban az ítélet tábla tévesnek találta.

Az elsőfokú bíróságnak az ítélet 22. oldalán kifejtett jogi indokolása a tényállás módosítására is figyelemmel nem helytálló, ugyanis a sértettet nem úgy hagyták magára, hogy légzése súlyos fokban nehezített volt és csak a véletlennek volt köszönhető, hogy nem veszítette el eszméletét, ami azzal járt volna, hogy nem tudja magát kiszabadítani, ami a halálát okozta volna. Így arra sem vonható megalapozott következtetés, hogy I. r. vádlott tudata átfogta a fulladásos halál bekövetkezésének lehetőségét és ebbe belenyugodva cselekedett.

Az életveszélyt okozó testi sértés büntetést az emberölés büntetnének kísérletétől az határolja el, hogy az elkövetőt a testi sérülés okozásának, vagy a sértett megölésének - akár egyenes, akár eshetőleges - szándéka vezette-e. A szándék jellegének elemzése során az elkövetőnek a véghezvitel időpontjában fennálló tudattartalmát kell vizsgálni, amelyhez az elkövetés alanyi és tárgyi tényezőinek az értékelése szolgál alapul. Nem a tényállásban, hanem az indokolásban szükséges az ezzel kapcsolatos kérdésekben állást foglalni. A megállapított tényekből vonható következtetés az aktuális tudattartalomra, nem a tudattartalomból a tényekre.

Az irányadó tényállásban megállapított tényekből, így az elkövetés módjából, az okozott sérülések helyéből, jellegéből nem lehet olyan következtetést levonni, hogy I. r. vádlott, akár eshetőleges szándékkal, meg akarta ölni a sértettet. Önmagában az elkövető „megöllek” kijelentése az ennek ellentmondó tárgyi tényezők mellett az élet kioltására irányuló szándék megállapítására nem alkalmas.

I. r. vádlott a sértettet értékeinek megszerzése érdekében bántalmazta oly módon, hogy arcát megragadta, majd kirángatta az ágyból, a földre került sértett száját beragasztotta, kezeit előre kötözte, fejére egy nadrágot kötött, majd rádobott egy paplant. Amikor azonban a lakást elhagyták, észlelték, hogy a sértett segíteni tud magán és elkezdett kiszabadulni. Ezért a rendelkezésére álló bizonyítékokból nem lehet arra következtetni, hogy I. r. vádlott a fulladásos halál bekövetkezésének lehetőségébe belenyugodva hagyta ott a sértettet. Ennek ellenkezőjéről tanúskodik a sértetti előadás is. Az orvos-szakértői véleménynek a lehetőségekkel, következményekkel kapcsolatos részét a tényekkel összevetve az állapítható meg, hogy élet kioltására irányuló egyenes, de eshetőleges szándék sem vezette a vádlottakat.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint I. r. vádlott testi sérülés okozására irányuló egyenes szándékkal cselekedett. Az elkövetés időpontjában tudata átfogta az élet veszélyeztetésének, az életveszélyes sérülés előidézésének lehetőségét és ebbe belenyugodott, hiszen tisztában volt azzal, hogy az idős korú sértett esetében a nehezített légzés miatt életveszély kialakulhatott volna, de ez iránt közömbös maradt, ezért az életveszélyes eredmény tekintetében őt eshetőleges szándék terheli. Élet elleni cselekménye a Btk. 170. § (1) bekezdésébe ütköző és a (6) bekezdés I. tétele szerint minősülő életveszélyt okozó testi sértés büntettként minősül.

Az életveszélyt okozó testi sértés eredmény-bűncselekmény. Tekintettel arra, hogy a sértett sérülései együttesen és külön-külön is 8 napon belül gyógyultak, az életveszély kialakulásának hiányában a cselekmény a Btk. 16. § szerinti kísérleti szakban megrekedt.

A vagyon elleni bűncselekmény kapcsán megállapítható, hogy a sértettel szemben I. r. vádlott értékei elvétele érdekében alkalmazott erőszakot, mely figyelemmel a sértett életkorára, egészségi állapotára, alkatára, nemére alkalmas volt arra, hogy akaratát megbénítsa és ezáltal nem volt képes megakadályozni a pénz elvételét. A rablás esetében szándékegységben történő elkövetésnél az erőszakot alkalmazó és a tárgyak elvételét megvalósító személy is tettesi magatartást fejt ki. Így I. r. vádlott vagyon elleni cselekménye a Btk. 321. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő rablás büntette, melyet a vádlott a Btk. 20. § (3) bekezdése szerint társtettesként valósított meg.

A Btk. 83. § (1) bekezdés értelmében a büntetést - céljának (37. §) szem előtt tartásával - a törvényben meghatározott keretek között úgy kell kiszabni, hogy

igazodjék a bűncselekmény és az elkövető társadalomra veszélyességéhez, a bűnösség fokához, továbbá az egyéb súlyosító és enyhítő körülményekhez.

Az elsőfokú bíróság a büntetéskiszabási körülményeket teljeskörűen számbavette.

Azt az ítélet tábla annyiban pontosítja, hogy az idős emberek sérelmére elkövetett rablási cselekmények köztudomású, rendkívül elszaporodott volta nyomatékos súlyosító körülmény (Bkv. 56. számú kollégiumi vélemény III/11. pont).

A minősítés változására tekintettel mellőzi az eshetőleges szándék enyhítő körülményként történő értékelését, ugyanis az életveszélyt okozó testi sértésnek eshetőleges szándékkal elkövetése nem értékelhető enyhítő körülményként, ennél a bűncselekménynél csupán az vehető enyhítő körülményként figyelembe, ha az eredmény tekintetében az elkövetőt gondatlanság terheli (BH 1992. évi 443. számú eseti döntés); a rablás pedig kizárólag egyenes szándékkal valósítható meg. Illetve a kísérlet - mely a testi épség elleni cselekmény esetében távoli kísérlet - a rablás esetében nem értékelhető enyhítőként, figyelemmel annak befejezett elkövetési alakzatára.

Az elsőfokú bíróság által a vádlott terhére megállapított nyereségvágyból elkövetett emberölés büntettének kísérlete tíz évtől 20 évig terjedő, vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel fenyegetett. Az életveszélyt okozó testi sértés büntettének kísérlete és a rablás büntette büntetési tétele kettő évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés.

A törvényalkotó a különös részben meghatározott büntetési tételkeret meghatározásával i. r. vádlott által elkövetett magatartást is a kiemelkedő tárgyi súlyú bűncselekmények között helyezte el, de az emberöléshez képest az általa megvalósított bűncselekmények enyhébb megítélésűek. Ezért a minősítés megváltoztatása szükségszerűen maga után vonja a kiszabott büntetés mértékének felülbírálatát.

A bíróság feladata az ítélezés során a megadott büntetési tételkeret között olyan nemű és mértékű joghátrány alkalmazása, amely kifejezi a társadalom megítélését az adott cselekménnyel kapcsolatban, ugyanakkor figyelemmel van az elkövető által megvalósított magatartásra és személyi társadalomra veszélyességére is.

A vádlott által elkövetett bűncselekmények tárgyi súlya jelentős, függetlenül attól, hogy a sértett haláláért a felelősség megállapítására nem került sor. Az utóbbi időben az idős, védtelen emberek sérelmére elkövetett, a vádbeli cselekményhez hasonlóan végrehajtott rablási cselekmények nagymértékben elszaporodtak.

A Btk. 37. §-ban meghatározott büntetési célok a társadalom védelme érdekében annak megelőzése, hogy akár az elkövető, akár más bűncselekményt kövessen el. A hatékonyabb társadalmi védekezés szempontjait előtérbe helyezve, a kellő

visszatartó hatás érdekében, az ilyen rablási cselekmények elkövetőivel szemben megfelelő szigorral történő fellépést tesz szükségessé.

Ezért az ítélőtábla az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetés tartamát mindössze kettő évvel enyhítette és a szabadságvesztést a Btk. 85. § (1)-(2) és (3) bekezdés alapján halmazati büntetésként, a középértéket meghaladóan, 8 évben határozta meg a mellékbüntetés tartamának érintetlenül hagyása mellett.

A szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozata a Btk. 43. § a.) pont alapján börtön.

Fenti indokokra figyelemmel az ítélőtábla - a Be. 361. § (1) bekezdés szerint nyilvános ülésen eljárva - a Be. 370. § alkalmazásával a Be. 372. § (1) bekezdés alapján az elsőfokú bíróság ítéletét I. r. vádlottal szemben megváltoztatta, míg egyéb, törvénynek megfelelő rendelkezéseit a Be. 371. § (1) bekezdés alapján helybenhagyta.

I. r. vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől előzetes fogvatartásban töltött idő beszámítása a Btk. 99. § (1) és (2) bekezdésén alapul.

Tekintettel arra, hogy vádlotti és védői fellebbezések enyhítésre irányulóan eredményre vezettek, a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget a Be. 381. § (2) bekezdés alapján az állam viseli.

Az elsőfokú bíróság ítélete II. r. vádlott vonatkozásában jogerőre emelkedett, ezért a felülbírálat a Be. 349. § (1) bekezdés értelmében e vádlottra kizárt. Tekintettel arra, hogy a bűncselekmény enyhébb minősítése folytán a vele szemben kiszabott 6 év büntetés nem törvénysértően súlyos, a Be. 349. § (2) bekezdés alapján a jogerő feloldása nem volt indokolt.

A Fővárosi Ítélőtábla ítélete elleni fellebbezést a Be. 386. § (1) bekezdés zárja ki.

Budapest, 2013. év április hó 17. napján

Dr. Nehrer Péter s.k.	Dr. Sárecz Szabina Martina s.k.	Dr. Sebe Mária s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró

A Balassagyarmati Törvényszék 2012. július 13. napján kelt 4.B.21/2012/29. számú ítélete I. r. vádlottal szemben a Fővárosi Ítélőtábla mint másodfokú bíróság 3.Bf.376/2012/14. számú ítéletében foglalt változtatásokkal 2013. év április hó 17. napján jogerős és végrehajtható.

Budapest, 2013. év április hó 17. napján

. Nehrer Péter s.k.

a tanács elnöke

*Kiadmány hitelül:
tisztviselő*